EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 21.5.2024
COM(2024) 209 final

2024/0114 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht seoses riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe osaliste otsusega ajakohastada kliimamuutuste ekspordikrediidi sektorileppe teatavaid aegumisklausleid

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht muuta riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe (edaspidi „kokkulepe“) kliimamuutuste ekspordikrediidi sektorileppe (edaspidi „kliimamuutuste sektorilepe“) projektiklasside G ja I puhul kahe aegumisklausli kuupäeva.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Kokkulepe

Tegemist on Euroopa Liidu, Ameerika Ühendriikide, Kanada, Jaapani, Korea, Norra, Šveitsi, Austraalia, Uus-Meremaa, Türgi ja Ühendkuningriigi vahelise suulise kokkuleppega, mille eesmärk on luua raamistik riiklikult toetatava ekspordikrediidi korrakohaseks kasutamiseks. Praktikas tähendab see, et sellega kehtestatakse eeskirjad, mille eesmärk on kõrvaldada riiklikult toetatava ekspordikrediidiga seotud subsiidiumid ja kaubandusmoonutused. Kokkulepe, mis jõustus 1978. aasta aprillis, on sõlmitud määramata ajaks, ja see ei ole OECD õigusakt, kuigi OECD sekretariaat aitab seda hallata[1].

Kokkulepet ajakohastatakse korrapäraselt, et võtta arvesse turu ja poliitika arengusuundi, mis mõjutavad riiklikult toetatava ekspordikrediidi andmist. Kokkulepe on üle võetud ja muudetud ELis õiguslikult siduvaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1233/2011[2]. Kokkuleppe tingimuste läbivaatamine on inkorporeeritud ELi õigusesse delegeeritud õigusaktidega vastavalt määruse (EL) nr 1233/2011 artiklile 2.

Kliimamuutuste sektorilepe on kokkuleppe lisa, millega nähakse kliimasõbralike projektide puhul ette paindlikumad pikimad tagasimaksetähtajad, et stimuleerida nende rahastamist, ning selle eesmärk on kehtestada asjakohased finantseerimistingimused projektidele valitud sektorites, mille puhul on kindlaks tehtud, et need aitavad oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele, sealhulgas sellistes valdkondades nagu taastuvenergia, kasvuhoonegaaside heite vähendamine ja suure energiatõhususega projektid, kliimamuutustega kohanemine ning veeprojektid.

2.2. Kokkuleppe osalised

Euroopa Komisjon esindab liitu kokkuleppe osaliste (edaspidi „osalised“) kohtumistel ja nende kirjalikus otsustusmenetluses. Otsused kokkuleppe muutmise kohta tehakse konsensuse alusel.

2.3. Osaliste kavandatav õigusakt

2023. aastal lisasid osalised kliimamuutuste sektorileppesse mitu uut projektiklassi, mida võiks selle tingimuste kohaselt toetada. Neist kahe projektiklassi (klass G (vähese heitega tootmine) ja klass I (puhta energia mineraalid ja maagid)) puhul lepiti kokku, et võimalust toetada nende kliimamuutuste sektorileppe klasside tehinguid paindlikkusmeetmetega hinnatakse individuaalselt, sest ei olnud võimalik kokku leppida kriteeriumides, mille alusel need projektiklassid määratletakse, eelkõige seetõttu, et puuduvad rahvusvaheliselt kokkulepitud kriteeriumid. Selleks et motiveerida osalisi kriteeriumides kokku leppima, lisati mõlema projektiklassi puhul ka järgmised aegumisklauslid: „See projektiklass kaotatakse

[1] Nagu on määratletud OECD konventsiooni punktis 5.

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1233/2011, mis käsitleb riiklikult toetatavate ekspordikrediitide suuniste rakendamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2001/76/EÜ ja 2001/77/EÜ (ELT L 326, 8.12.2011, lk 45).

pärast 30. juunit 2024, välja arvatud juhul, kui osalised saavutavad vastupidise kokkuleppe. Samal ajal vaatavad osalised läbi selleks ajaks välja töötatud rahvusvahelised standardid ja otsustavad, kas lisavad need käesolevasse kandesse.“

Kuigi kriteeriumides ei ole kokku lepitud ja kõnealuse kahe projektiklassi raames ei ole ühtegi projekti toetatud, on ELi huvides säilitada võimalus kiita üksikprojektid, kui need peaksid tekkima, nende projektiklasside raames heaks ning anda lisaaega asjakohaste kriteeriumide väljatöötamiseks muudel rahvusvahelistel foorumitel. Ka kõik teised osalised on väljendanud huvi mõlema klassi säilitamise vastu ja märkinud, et seda tuleks teha kas uue aegumisklausli või läbivaatamisklausli lisamise teel.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Euroopa Liit peaks toetama kokkuleppe muutmist, et lisada sellesse uus aegumisklausel vähemalt 30. juunini 2026. Teised osalised võivad teha ettepaneku asendada aegumisklausel läbivaatamisklausliga või pikendada aegumisklausli kehtivusaega, mis võib samuti olla vastuvõetav.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on ette nähtud otsused, millega „kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[3].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatav akt võib otsustavalt mõjutada järgmise ELi õigusakti sisu: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1233/2011, mis käsitleb riiklikult toetatavate ekspordikrediitide suuniste rakendamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2001/76/EÜ ja 2001/77/EÜ. See on tingitud sellest, et selle määruse artiklis 2 on sätestatud, et „komisjon võtab vastavalt artiklile 3 vastu delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks seoses kokkuleppe osaliste vahel kokku lepitud muudatustega suunistes“. See hõlmab kokkuleppe lisade muutmist.

Seepärast on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab.

---

[3] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ekspordikrediidiga, mis kuulub ühise kaubanduspoliitika valdkonda. Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna osaliste õigusaktiga muudetakse kliimamuutuste sektorilepet, on asjakohane avaldada otsus pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

6.

2024/0114 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht seoses riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe osaliste otsusega ajakohastada kliimamuutuste ekspordikrediidi sektorileppe teatavaid aegumisklausleid

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppes (edaspidi „kokkulepe“) sisalduvad suunised on ELi õigusesse üle võetud ja muudetud liidus õiguslikult siduvaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1233/2011[4].

(2) Kokkuleppe kliimamuutuste ekspordikrediidi sektorileppe (edaspidi „kliimamuutuste sektorilepe“) projektiklasside G ja I aegumisklauslid aeguvad 30. juunil 2024.

(3) Liidu huvides on, et sellised projektid saaksid ka edaspidi kasu kliimamuutuste sektorileppe soodsatest tingimustest ning et nende projektiklasside kriteeriumides on jätkuvalt võimalik kokkuleppele jõuda. Selleks peaks liit toetama aegumisklausli kehtivusaja pikendamist või selle klausli asendamist läbivaatamisklausliga vähemalt 30. juunini 2026.

(4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel võetav seisukoht, sest kokkuleppe osaliste (edaspidi „osalised“) kavandatav otsus on liidule siduv ja võib vastavalt määruse (EL) nr 1233/2011 artiklile 2 mõjutada otsustavalt liidu õiguse sisu,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel seoses riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe osaliste otsusega, on esitatud lisas.

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1233/2011, mis käsitleb riiklikult toetatavate ekspordikrediitide suuniste rakendamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2001/76/EÜ ja 2001/77/EÜ (ELT L 326, 8.12.2011, lk 45) (edaspidi „määrus (EL) nr 1233/2011“).

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja